

απόψεις

Η φορολογία δεν είναι μοναχικός καβαλάρης

Από τα διαθέσιμα στοιχεία, συνάγεται ότι μέχρι τον Οκτώβριο 2014 το ΚΕΦΟΜΕΠ (Κέντρο Ελέγχου Φορολογούμενων Μεγάλου Πλούτου) είχε πραγματοποιήσει 575 φορολογικούς ελέγχους. Οι 402 αφορούσαν σε ελέγχους με αφορμή εμβάσματα προς το εξωτερικό κατά την χρονική περίοδο 2007-2011, με βεβαιούμενα ποσά φόρων (κυρίων και πρόσθετων) καθώς και προστίμων, ύψους 150 εκ. ευρώ.

Παράλληλα και έως τον Οκτώβριο 2014, το ΚΕΜΕΠ (Κέντρο Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων) βεβαίωσε φόρους (κύριους και προσυζητήσεις) και πρόστιμα ύψους 1,5 δις ευρώ, εκ των οποίων είχαν εισπραχθεί 250 εκ. ευρώ, ποσό μικρό αλλά πάντως μεγαλύτερο από το αντίστοιχο του προηγούμενου έτους.

Ήδη δε, κατά τον μήνα Νοέμβριο, τα βεβαιωμένα ληξιπρόθεσμα αλλά μη εισπραχθέντα από το Ελληνικό Δημόσιο ποσά έχουν ξεπεράσει τα 70 δις ευρώ.

Στο τέλος του πρώτου εννεάμηνου του 2014, το σύνολο των μη εξυπηρετούμενων δανείων (54% δάνεια ιδιωτών/νοικοκυριών και 46% εταιρικά/επιχειρηματικά) ανέρχεται σε ποσό 87 δις ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 35% των συνολικών χορηγήσεων. Ενώ, κατά το πρώτο εννεάμηνο του τρέχοντος έτους, τα μη εξυπηρετούμενα εταιρικά δάνεια αυξήθηκαν κατά 4 δις ευρώ, αύξηση μικρότερη από αυτή του μέσου όρου των προηγούμενων ετών της κρίσης.

Οι αριθμοί συνθήως οδηγούν σε ασφαλή συμπεράσματα. Ποιά είναι τα συμπεράσματα αυτά;

Πρώτον, συνάγεται ότι ο στοχευμένος φορολογικός έλεγχος σε φυσικά πρόσωπα (ΚΕΦΟΜΕΠ) παράγει αποτελέσματα. Τα αποτελέσματα αυτά οδηγούν στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης, με περαιτέρω συνέπεια την ελάφρυνση των μέχρι σήμερα υπερβαρυμένων νοικοκυριών και την επίτευξη φορολογικής ισότητας. Κυρίως, συμβάλλει στην συνειδητοποίηση της αλλαγής μιας ολόκληρης εποχής. Σιγά-σιγά, καθίσταται ευρεία η αντίληψη ότι κάθε Έλληνας φορολογικός κάτοικος οφείλει να συμβάλλει στην ανάπτυξη της χώρας, καταβάλλοντας τον φόρο εισοδήματος τόσο για τα ελληνικά όσο και συγχρόνως για τα παγκόσμια εισοδήματά του. Εγκαταλείπεται η αντίληψη της μεταπολίτευσης, κατά την οποία η εξαγωγή κεφαλαίων στο εξωτερικό καθιστούσε μη ανιχνεύσιμα και κατά συνέπεια φορολογικά «ασφαλή» τα κεφάλαια αυτά.

Δεύτερον, οι αριθμοί καταδεικνύουν ότι η απόσταση ανάμεσα στη βεβαίωση του φόρου

και την είσπραξή του απέχει παρασάγγας. Η βεβαίωση μη δυνάμενου να εισπραχθεί φόρου δημιουργεί σημαντικές παρενέργειες τόσο στη ροή των δημόσιων εσόδων, όσο και στην αποτελεσματική λειτουργία της Αγοράς, αφού η λήψη μέτρων προληπτικών ή/και κατασταλτικών παγώνει κάθε περαιτέρω προσπάθεια οικονομικής δραστηριότητας, ικανής να δημιουργήσει πόρους, ώστε να καταβληθούν τα βεβαιωμένα ποσά και να αναπυχθεί η οικονομία.

Τρίτον, οι αριθμοί καταδεικνύουν ότι η ύφεση καθώς και η υπερφορολόγηση είχαν ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση της ρευστότητας από την Αγορά (επιχειρήσεις, νοικοκυριά), με περαιτέρω συνέπεια την αδυναμία των πολιτών να εξυπηρετήσουν δανειακές προς τις τράπεζες και λοιπές υποχρεώσεις τους προς το κράτος. Έτσι, το κράτος και οι τράπεζες βεβαιώνουν μεν απαιτήσεις, αλλά δεν τις εισπράττουν με ικανοποιητικό ρυθμό, ώστε να ανατροφοδοτήσουν την Αγορά με υπηρεσίες και ρευστό αντίστοιχα, με αποτέλεσμα τη σμίκρυνση του συνολικού προϊόντος.

Όλα τα ανωτέρω δεν κομίζουν γλαύκας στην Αθήνα. Είναι γνωστά σε όλους μας και έχουν επιστημονικά ερμηνευτεί από τους επαίοντες. Η επισήμανσή τους γίνεται με αφορμή δημοσίευμα που φέρει τη Γαλλία να εγκαταλείπει τη δέσμευσή της για φορολογικό συντελεστή 75% σε εισοδήματα άνω του 1 εκ. ευρώ. Κατά τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του μέτρου, εκτιμάται ότι αυτό απέφερε στα γαλλικά δημόσια ταμεία ποσό ύψους 260 εκ. ευρώ, ενώ κατά τον δεύτερο απέφερε ποσό ύψους 160 εκ. ευρώ. Η επιβολή του, όμως, είχε ως αποτέλεσμα να πληγεί η εικόνα της Γαλλίας, ως χώρας που ευνοεί την ιδιωτική πρωτοβουλία και ως τόπος ιδανικός για την εγκατάσταση ευκατάστατων φυσικών προσώπων. Έτσι, η Γαλλία εκτίμησε ότι οι απώλειες από την ρευστότητα και την κατανάλωση που στερήθηκε η Αγορά της ήταν μεγαλύτερες από τα εισπραχθέντα κατά τη διετία αυτή ποσά, παρά το γεγονός ότι το δημοσιονομικό της έλλειμμα κατά τους πρώτους δέκα μήνες του 2014 ανήλθε στα 85 δις ευρώ.

Ανακεφαλαιώνοντας, θα επαναλάβουμε αυτό, το οποίο επιμένουμε να υποστηρίζουμε από τη στήλη αυτή. Η επιβολή, η βεβαίωση και η είσπραξη του φόρου συνιστά κατεξοχήν πολιτική επιλογή, η οποία εντάσσεται μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της άσκησης αναπτυξιακής και κοινωνικής πολιτικής. Η υπερφορολόγηση των ακινήτων στερεί από τη χώρα την ατμομηχανή ανάπτυξής της: την Αγορά ακινήτων. Η βεβαίωση φόρων σε βάρος των φυσικών προσώπων μεγάλου πλούτου θα πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να παρέχονται σε αυτούς κίνητρα να παραμένουν τα κεφάλαια στη χώρα, ιδίως στο πλαίσιο της παγκοσμιοποιημένης σημερινής οικονομίας, όπου η κίνηση των κεφαλαίων είναι κατ' ουσία ελεύθερη και εξαιρετικά ευχερής. Η βεβαίωση φόρων στην επιχειρηματική δραστηριότητα πρέπει να γίνεται έτσι, ώστε να μην πλήττεται η ανάπτυξή της και κυρίως με τρόπο ώστε να μην αποβάλλεται η επιχείρηση από το τραπεζικό σύστημα με την αδυναμία της να καταβάλλει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις.

Η δυνατότητα της ανάπτυξης περνά και από το φορολογικό σύστημα. Κυρίως δε εξαρτάται από τις επιμέρους πολιτικές επιλογές, αλλά και από το επίπεδο της τεχνογνωσίας των φορολογικών ελεγκτών, που έχουν την ευθύνη να βεβαιώνουν φόρους, υπό τρόπο αντικειμενικό και σύμφωνα με τη φοροδοτική ικανότητα του υπόχρεου.

Μήπως θα έπρεπε να ασχοληθούμε επιτέλους σοβαρότερα, τόσο με τη χάραξη της φορολογικής πολιτικής, όσο και με την επιμόρφωση του φοροελεγκτικού μηχανισμού;

Ασπασία Μάλλιου